

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Fellege szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessowfy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

A választójogi harc.

M a k ó, jan. 20.

Az országbau mindenfelé tovább folyik a felsorakozás a kormány választójogi javaslata ellen. Apponyi és Vázsonyi vasárnap mondtak beszédet a kormány javaslata ellen s ugyancsak vasárnap ment végbe Návay Lajos beszámolója Temesváron. A kormány is kapott tegnap bizalmi szavazatot: a miskolci munkapárt nagyválasztmányától. De még ezt a bizalmi határozatot is hangoztatja a választójogi javaslat módosításának szükségét.

Négyülés Tisza körületében.

Aradon vasárnap délután nagy ellenzéki népgyűlés volt, amelyen gróf Apponyi Albert és Vázsonyi Vilmos mondotta a főbeszédet.

Gróf Apponyi Albert élesen kritikálta a kormány választójogi javaslatát, amely antiszociális, a 30 éves korhatár miatt abszurd, a munkásokat kirekeszti a parlamentből és politikai viszályt teremt a munkás és munkaadó között. E mellett meghagyja a választás korruptságát s az elnökök kivételes jogokat ad. Aztán a jogkiterjesztés szükségességét fejtegette.

Utána Vázsonyi Vilmos azt mutatta ki, hogy a javaslat úgy a magyarság, mint a városi polgárság szempontjából egyaránt kárhözvont. Tisza és Lukács megcsináltak a politikai hamiskártyások választóreformját. Az ország csak úgy mentheti meg magát, ha Tiszát és Lukácsot elkergeti.

Lovász Márton bizalmatlansági indítványt terjesztett elő és szemrehányást tett Aradnak, hogy Tiszát képviselővé megválasztotta. Kunfi Zsigmond azt emelte ki, hogy a javaslat ellen való küzdelem a polgárságnak a munkásoknál még nagyobb érdeke. Nagy Sándor Tisza hibáit fejtegette. Népgyűlés végül bizalmatlanságot szavazott Tiszának.

Návay Lajos dr. Temesvárott.

Návay Lajos, a képviselőház volt elnöke tegnap délután beszámolót tartott Temesvárott választói előtt. Beszámolójában először indokolta meg hosszabb beszédben kilépésének okait.

Návay ezzel kezdte beszédét, hogy már 1910-ben állást foglalt az általános választójogi mellett és az akkor megtartott programbeszédében nem azért tette ezt, hogy mandátumot szerezzen, hanem mert elvi meggyőződése volt, sőt

már 1898-ban, mint csanádi főjegyző az általános választójogi érdekében indítványt tett a közgyűlés előtt. Az általános választójogi programja volt a munkapártnak is. Nem ő lett hűtlen a munkapárthoz, hanem a munkapárt saját programjához. Most, midőn a többségi párt ezen az álláspontján változatot, köteleességévé lett volna a nemzetre appellálni, hogy döntse el, vajjon ahhoz marad-e hű, a mit az általános választáskor szentesített, tudniillik az általános választójoghoz, vagy pedig helyesli a kormányt és pártjának a benyújtott konzervatív választójogi javaslatát és program változtatását.

Szól még a parlament működéséről, a mely abnormis, az okokat nem kutatja, miért. Tény az, hogy ilyen abnormis időben nem helyes a választói reformot tárgyalás alá venni. Erre nyugalmasabb idők kellene. Ő kiveszi a részét a betervezett választójogi elleni küzdelemből, magáért a demokratikus választójogért.

Azt a bizalmatlansági diplomát pedig, a melyt a temesvári munkapárt választmánya neki elhárkodva kiállított, családi oklevélárába helyezi el, dokumentumál annak, hogy őt, a kit börtönösnek tartanak, azért, mert polgártársainak jogot és szabadságot akart szerezni, egy szabad város szabad polgárai ilyen cselekedetben részesíthették. Felemelt fővel áll választói előtt, lelkiismerete és meggyőződése szerint cselekedett.

Návay beszédét egy negyedórát tartó irenetikus taps fogadta. Végül határozati javaslatot terjesztettek be, a melyben Návaynak bizalmat, a kormányt pedig bizalmatlanságot szavazták.

Makó város tiltakozása.

Népgyűlés Makón.

A makói szociáldemokrata párt vasárnap délelőttre népgyűlést hívott össze, hogy tiltakozását fejezze ki a Lukács-kormány nemzetellenes működése, főleg pedig a nemzetet jogaitól megfosztó Tisza-Lukács-féle választói törvényjavaslattal szemben.

Maga a szociáldemokrata-párt,

tekintettel a zord téli időre, úgy tervezte, hogy népgyűlését a városi széképület nagy tanácskozó termében tartja meg és erre a célra a polgármestertől el is kérte a nagytermet. Azonban 10 óra után már oly nagy számban jelentek meg Makó város független gondolkozású polgárai a városi széképület előtt, hogy azoknak harmadrészt se lett volna képes befogadni a városi széképület nagy tanácskozó terme. Ilyen körülmények között a népgyűlés, a makói régi szokáshoz híven, kint a szabadban kellett megtartani.

Magáról a népgyűlésről az alábbi tudósításunk számol be:

Kocsis Sándor fél tizenegy óra körül nyitotta meg rövid pár szóval a népgyűlést és bemutatta Esztergályos Jánost, a központi szociáldemokrata-párt kiküldöttjét és kérte annak meghallgatását.

Esztergályos János sorra végig haladt a választójogi törvény tervezetén és megcáfoltatlan érvekkel bizonyította be annak képtelenségeit. Hatalmas szónoklatával világitott bele a Tisza-Lukács-féle választói törvény jogfosztó utvesztőibe, mely szerint az 1910. évben a népszámlálás alkalmával Magyarországon volt 4,251,348 választó, addig a Tisza-Lukács-féle jogfosztó törvényjavaslat értelmében ma sincs több választója Magyarországnak, mint 1,868,172. Bebizonyította továbbá, hogy 1910. évi 4,251 ezernyi választó azért zsugorodott 1,868 ezerre, vagyis negyed résznyire össze, mert a törvénynek a választójogi gyakorlásához annyi korlátozó pontja van, mely kizárja a választókat a választójogi gyakorlásától. E szerint a Tisza-Lukács-féle választói törvényjavaslat hatványozottan rosszabb, mint a régi választói törvény volt, mert nemcsak a nemzet legszebb jogait szorítja békóba, hanem soha ki nem heverhető csorbát üt Magyarországnak közjogi helyzetén is.

A mindvégig feszült figyelemmel hallgatott, nagy tanulmányra valló beszéd után általános lelkesedés közt, a népgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

A makói szociáldemokrata munkások folyó évi január 19-én megtartott nyilvános népgyűlése lelkesedéssel veszi tudomásul a fővárosi szervezet megbízottainak folyó évi január 8-án tartott ülésükön hozott ama határozatát, mely szerint:

A magyarországi szociáldemokrata párt vezetőségével egyetértően megállapították, hogy a kormány

választójogi javaslata a demokratikus fejlődés legszerűebb igényeit sem elégíti ki és ennek körében a munkásoktól további teljes politikai jogtalanságot tartja fenn. A nevezett testületek ennek következtében együttes gyűlésükön egyhanguan kimondták, hogy ennek a tervezetnek mai formájában törvényté válna ellen kötelessége az egész munkásoktól alkalmas pillanatban az általános sztrájk fegyverével harcolni.

Ennek megfelelően kimondták a nevezett testületek, hogy az 1913. január hó 26-án összeülő rendkívüli pártgyűlésen az általános sztrájk alkalmazását fogják javaslatba hozni.

Miután pedig előrelátható, hogy a rendkívüli pártgyűlés küldöttei egyhanguan elfogadják az eléjük kerülő javaslatot, miután teljesen bizonyos, hogy a tervbe vett tömegmozgalom (az általános sztrájk) hosszú ideig tartó, éles és elszánt küzdelem lesz; a nevezett testületek már most felhívják az ország összes munkásait, hogy haladéktalanul kezdjék meg az általános sztrájk előkészítését: Minden szakma indítsa meg rögtön az agitációt arra, hogy az adott pillanatban az összes munkások a döntő harcot megkezdjék.

A határozatot hozó testületek egyúttal arra is felhívják az összes munkásokat, hogy a legszigorubb takarékossággal törekedjenek arra, hogy az általános sztrájk idejére a megélhetéshez szükséges legminimálisabb eszközök rendelkezésükre álljanak. Ne fogyasszon a mai naptól kezdve senki sem alkoholt, tegyen mindenki néhány koronát a harc idejére.

Évtizedek hősiessé küzdelmének befejezése lesz ez az utolsó ribanc. Teljesítse mindenki kötelességét! A gyűlés kijelenti, hogy a határozathoz teljes egészében csatlakozik, egyben kötelességévé teszi minden öntudatos és szervezett munkásnak, hogy szívvél, lélekkel igyekezzék a határozat érvényesítése érdekében munkás és elvtársi becsülettel közreműködni.

A határozati javaslat elfogadása után a népgyűlést Kocsis Sándor zárta be, mire a népgyűlés legnagyobb rendben szétoszlott.

Presbiterek választása.

A református egyháztanács kiegészítése.

A református egyház szervezete szerint az egyházak ügyeit intéző tanács tagokat a szavazattal bíró összes hívek 12 évről 12 évre vá

Jó minőségű bor literenkint fogyasztási adóval együtt
80 fillér, nagyobb vételnél 72 fillér.

Vidékre hektoliter vételnél 56 és 60 fill. literje.

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Szép elsőrendű zöld here-széna

kisebb és nagyobb mennyiségben kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél

lasztják, úgy azonban, hogy három-évenként a 12 évet már kitöltött tagok kilépnek s ezek helyett újra választanak, természetesen úgy, hogy a kilépettek újra választhatók.

A makói református egyházban most járt le a 12 éves ciklus, minek folytán az ötvenkét tagból álló presbiterium negyedrézének a mandátuma lejárt.

A megüresedett helyeket tegnap töltötték be. A választás iránt azonban csodálatosképpen nem volt meg az érdeklődés, ami már ilyenkor szokás. Sőt egyenesen közönyösséget lehet megállapítani e választással szemben, amikor tudjuk, hogy 3449 szavazó közül csupán 291-en adták le szavazatukat.

A választás délelőtti az isteni tiszteletnek bevégezése után vette kezdetét s délután 4 óráig tartott. A szavazás két bizottság előtt folyt. Belvároson és Újvárosban. Amott Diószilágyi Sándor, emitt Bereczky László volt a bizottság elnöke. A leadott szavazatok közül a legtöbbnek nyertek, akik ennél fogva a következő 12 évre a református egyház presbiteriumának rendes tagjainak választottak: Fazekas János 265, Dr. Kiss Pál 251, Szűcs József 244, id. Nagy Gy. József 229, Butyka István 228, Babós Géza 224, Szentpéteri Pál 194, Elek Lajos 190, Vigh János 173, Szirbik Antal 154, Joo Sándor (1152. sz. a.) 153, Börcsök Bálint (431. sz. a.) 146 és Nagy István (348. sz. a.) 145 szavazattal.

Pótiagok lettek: Kusz József, Galamb Sándor dr., Balogi Sándor és Nagy István cipész.

A tanító-presbiterre is kilévén róva a választás, legtöbb szavazatot Teleki Sándor és Kiss János nyert. Ezeknek a megválasztása azonban attól függ, hogy az egyházi törvények idővontakozó rendelkezését a felsőbb egyházi hatóság, akik erre megkerestek, miként értelmezi. Ha úgy fog szólni a leirat, amint valószínűleg szólni is fog, hogy a három évvel ezelőtt megválasztott Czirbus István és Baróti Endre megválasztása is 12 évre szólott, akiknek tehát meg 9 évük van hátra, akkor a Teleki Sándorra és Kiss Jánosra tegnap leadott szavazatok semmiek lesznek.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naplár Jan. 21. Kedd Római kath. Pirokska Gör kath Jan 8 Teona Nap két 7 óra 42 perckor nyugszik 4 óra 38 erckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható. Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csapadék várható. Sírny prognózis: Enyhe elvívte csapadék. Délhőmérséklet: 3-6 Celsius.

Tisztultó közgyűlés a városnál. Többször irtunk már arról, hogy Makóvárosánál üresedésbe jött az alszámvevői, rendőrbiztosi, egy irnoki s adóügyi állás. Részletesen és kimerítően foglalkoztunk dr. Kiss Pálnak azzal az indítványával is, melynek értelmében Makóváros képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén kimondotta, hogy ezidő szerint, a köteles takarékoság figyelemmel tartásával, csak az alszámvevői és rendőrbiztosi állást hajlandó betölteni, mert az irnoki és adóügyi állásokat mint fölöslegese-

ket később esetleg besünteli. Mint hogy az alszámvevői és rendőrbiztosi állásoknak a betöltése eléggé sür-gős, Galambos Ignác polgármester ma megkeresést intézett Gsánádvármegye alispánjához az alszámvevői és rendőrbiztosi állás betöltéséhez szükséges tisztújító közgyűlés kitézése tárgyában.

A sertesáruók figyelmébe. Makóváros rendőrkapitányának tudomására jutott, hogy a heti állatvadászokra a sertéseket nem a részökre kijelölt helyre hajják, hanem a helybeli lóvásártérre, a mi a felhajtásnál az ellenőrzést megnehezíti, amennyiben egyszerre több oldalról hajják be a sertéseket a vásártér területére. Ennél fogva a rendőrkapitány szigoruan elrendeli, hogy jövőre a sertéseket csakis a vásártéren a részökre kijelölt helyre hajják. Felhívja továbbá a rendőrkapitány a gazdaközönséget, hogy a földm. minis-ter 1908. évi augusztus hó 15-én kelt 13442. sz. rendelete szerint olyan marhalevélel, melynek darab száma a marhalevélen leirt állatok számával nem egyezik, az állatvásártérre felhajtani nem szabad.

Felolvasó-est. A főgimnázium tornacsarnokában szerda este 8 órakor Galambos Dezső dr. tanár tartja meg felolvasását „A magyar népdalok világa” címen. A felolvasó szebbnél szebb eredeti népdalok alapján fel fogja tárni a magyar népköltészet szépségeit és jellemző sajtóságait, egészben véve pedig arról fog szólni, hogy a magyar nép egyszerű gyermekeinek szerelme mi módon nyilatkozik meg dalaiban.

Iritz Gyula 98 ezer koronája fő s „csalás és váltóhamisítás vádja egy kisiratosi gazda ellen” alcím alatt a „Makói Ujság” tegnapi szá-mában közölt cikkre legilletékesebb helyről ma annak a kijelentésére kérték fel bennünket, hogy a cikkben nevezett Gulyás Matyas, Iritz Gyula céggel szemben csakugyan követelt el csalást és sikkasztást, a károsodást illetőleg azonban a „Makói Ujság” közleménye a való ténye-ket nem fedi, mert a dolog úgy áll, hogy a cég követelése betáblázás és ingóságok által legnagyobb részben biztosítva van.

A mi rendőrségünk. Hát csakugyan olyan ez a mi policáj hatóságunk, hogy akár mindennap beszélhetnénk róla. Nem dicsérőleg. Sőt! Most újra „ügye” van ennek a hatalmi tullengésben élő hivatalnak. Most a legifjái kezdik. Az az ambíció szállta meg hirte-len a rendőrség legújabb díjnokait, hogy az újságírókba kötnék bele mindenáron. Nem tessék nekik - mint mondják - az újságírók felekezete, no meg az, hogy ezek a fránya újságírók megírják az igazságot. Erre aztán elkezdnek gerombáskodni az újságírókkal - hivatalosan még akkor is, ha az újságíró ügyfélként jelenik ott meg a díjnok ur, mint hivatalnok előtt. Darvas Gyula hírlapírókolle-gánkat érte a legújabb inzultus s a legérdekesebb a dologban az, hogy a mikor egy kollegánk a főkapitány elé állt az inzultus miatti panaszával, a rendőrség feje kijelentette, hogy a díjnok ur nem mint díjnok ur, hanem ma-gánfélként „cselekedett” ezért, mint hivatalfő semmitse tehet. Az ügynek különben - mint értesü-lünk - bíróság előtt lesz folyta-tása.

Az Acsev. új műszaki igazga-tója. Az aradi és csanádi egyesült

vasutak igazgatósága a Sármezey Endre nyugdíjba menetele folytán megüresedett műszaki igazgatói állásra Korozmay Frigyes, a kereskedelmiügyi minisztérium vasuti és hajózási főfelügyelőségének tagját nevezte ki.

Székely Ferenc kilépése. Székely Ferenc volt igazságügyminis-ter ma kilépett a munkapártból. Elhalálozását röviden a választói joggal indokolja. Kilépő levelét ma kapta kézhez Vojnics István báró a munkapárt alelnöke. Ezenkívül nyílt levelet intéz a volt miniszter szombathelyi választóihoz s ebben már heves támadást intéz a kor-mány választójogi tervezete ellen.

A kirváj. Glattfelder Gyula dr csanádi püspök átiratot intézett Csanádmegye alispánjához, akit arra kért, hogy a megye területén levő római katolikus községekben rendőrileg tiltsa meg a bucsuk alkalmával már szokássá vált mulatsá-gokat és dárídókat. Az átirat szerint ezek már nem is mulatságok, hanem valósággal bacchanáliák. A bucsu alkalmával két-három napig tartó dárídók a bűn és erkölcs-telenség fertője; az ilyen bucsui mulatságok rendszeren nagyobb-szabású véres verekedésekkel szoktak végződni. De ilyen alkalmakkor a nép két-három napig el van vonva a rendes munkától, ami különösen a szegényebb néposztálynál nagy anyagi károsodást jelent. A püs-pök különösen a németajku közsé-gek ellen kel ki. A sváb községek-ben a bucsui mulatozás (Kirváj) tulmegy a tisztesség határán. A püspök arra kéri az alispáni hiva-talt, intézkedjék abban az irány-ban, hogy a bucsu első napján a korcsma csak tíz óráig legyen nyitva. A tizenöt évén aluli gyer-mekeket tartsák ezután is szigoruan távol a korcsmák látogatásától, a három napig tartó iskolai szünetek pedig maradjanak el. Glattfelder püspök ugyanily átiratot intézett az egyházmegyéjének kerületéhez tar-tozó valamennyi alispáni hivatal-hoz. - Valahára hát még a püspök is meglátja, hogy ezek a bucsuk nem annyira a hitéletnek és vallá-sos érzésnek a fejlesztői, hanem sokkal inkább az erkölcstelenség terjedésének az elősegítői.

Eljegyzés. Fekete Sándor, a ma-kói rendőrség rokonzenes és am-biciósus fogalmazója eljegyezte Csorny Margit Pisasszonyt, Csorny Károly leányát Budapestről.

A Dmke ifjusági egyesületek estélye. A makói Dmke ifjusági egyesület és a makói Dmke leány egyesület február 2-án a Korona-szálló termeiben Návay Tamás nyugalmazott főispán védnöksége mellett, táncal egybekötött mű-kedvelői előadást tart. Ez évi iga-zán kultur missiót teljesítő ifj. egyesületek estélye iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul a nagy közönség körében.

Magyar Köztársaság. Dr. Nagy György politikai folyóirata a „Ma-gyar Köztársaság” harmadik évfolyam-ba lépett, a harmadik évfolyam első száma: a januári szám gazdag változatos tartalommal jelent meg. A vezércikket „Az általános választó-jog és a köztársaság” címmel dr. Nagy György írta és cikkében fejte-geti a nép-parlament nemzeti jelen-tőségét és tüzes szavakkal ostromozza a Tiszák koros konzervatív törvény-tervezetét. Ugyancsak az aktuális választói törvénytervezettel foglalko-zik dr. Kalmár Antalnak és dr. Or-mos Edének a cikke s mindkét or-szágos nevű publicista az általános egzenlő, titkos választói jognak meg-valósítását sürgeti. Közli ez a szám

Petőfi Sándornak 90-ik évfordulójára a szabadságharc Tyrtenszának „Re-publica” című költeményét, mely hi-ven tükrözi vissza Petőfinék világ-szabadságot szerető, forradalmi tűző gondolat és észvilágát. A Magyar Köztársaság januári számából meg-tudjuk, hogy a Köztársasági párt szervezési munkája hatalmas mére-tekben folyik és január 19-én Dobre-cenben, január 26-án Makón és február 5-én Szegeden alakul meg a Köztársasági párt. Ugyancsak február 5-én lesz a szegedi törvénytűzök előtt dr. Nagy György ellen alkot-mányos államforma megsértése miatt indított büntügyi esküdtszéki főtár-gyalás, melyen képviseltek magu-kat, a már megalakult köztársasági párt szervezőket. A „Magyar Köztár-saság” évi előfizetési ára 10 korona, egy szám ára 1 korona. Kapható a „Magyar Köztársaság” kiadóhiva-talában (Hódmezővásárhelyen. Szent-tesi-utca 24 szám és Nemes Armin könyvkereskedésében. Hódmezővá-sárhely András-utca.

Munkás sorsa. Fischer Albert ki mint asztalos segéd Nagy Béla asztalos mesternél volt alkalmazva ma délelőtti munkaközben vésővel oly súlyosan megsebesítette tenye-rét, hogy ápolás végett a megyei kórházba kellett szállítani.

Monte-Carló titka. Szenzációs dráma egy szerencse játékos életéből 3 felvonásban. Vigy gróftól költsé-ges passziói teljesen tönkretették. Az anyagi romlás leginkább a gróf erényes és ritka szép feleségét, Aliz grófnőt érintette. A grófnő egyik ra-jongója, Rolland bankár felajánlja segítségét a bukás előérelülésére, de az undorítva utasította vissza a ban-kár 50000 koronas ajánlatát. A gróf végső kétségbeesésében a szerencse lovakok utolsó mentvárosához a monte-carlói játékbankhoz fordult. Legjobb barátjaának Ronsard Páluk állította egy biztosan nyerő játék-rendszere volt s ennek tudatában a gróf a játékhoz szükséges pénz meg-szerzéséhez látott. Ösrégi nemosi ne-vével meghódította egy ékszerészt aki korlátlan hitel nyújtott neki s a kellő pénzzel szíben Monte-Carlóba uta-zott. Csakhamar ott ült a játékasztal-nál s folyton nyert. Végre jött a döntő pillanat s a gróf mint 400,000 koronát söpört össze s otthagya a játékasztal. Most már megvolt az elegendő pénz adósságai rendezésére. Amde az ördög útjába hozta Bettina táncosnót. Hamarosan megismerke-dett a kicsi nővel s Ronsard barátjá-val együtt elvonultak egy diszkrét fészekbe, ahol a szerencse nap örö-mére dárídót csaptak. Ronsard hama-rosan becsipet s felborította az asztal-t az égő lámpával együtt. Az egész szoba lángba borult. A gróf volt pár között a legjózanabb barátját és táncosnót kimentette a veszedelemből de felöltőjét, amelyben a nyereség volt papírpénzbe már nem bírt ki-menteni s a tűz martaléka lett. A gróf kétségbeesése leirhatatlan volt s életét akarta kioltani, de barátja kicsarta kezéből a fegyvert. Aliz grófnő az újsághól értesült férje esetéről s elhatározta, hogy megmenti férjét. Családi ékszerait összeszedte s Rolland bankárnál elakarta zálogo-sítani. A bankár személyesen kereste fel a grófnőt s elővette az 50000 ko-ronás csekket, de e szerelmes ban-kár a csekkért nem az ékszereket ha-cem a grófnőt akarta birmi. A grófnő erélyesen utasította vissza a bankár ajánlatát. A grófnak nem volt szabad tudni, mily áldozatot akart hozni érte a felesége, még kevésbbé hogy mit kíván a bankár. ? ? ? ? ?

A dráma folytatását az Uránban ma kedden este tudja meg az olvasó. Az előadás kezdete este 8 órakor.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek Szakács István Onodi Er-zsébettel. Elhaltak Csala Ferenc 23 éves Miklós Sándor 18 éves Kiss István 39 éves korában.

A háboru.

A török kormány a béke mellett. — A le-cáfolt görög győzelem.

Konstantinápolyból érkezett leg-újabb távirat szerint a tegnapi meg-tartott török minisztertanácsban ne-vezetes és nagy horderejű nyilat-kozatok történtek. A minisztertanács többsége ugyanis a béke mellett nyilatkozott. Ilyenformán van kilátás rá, hogy a hatalmak-nak sikerül majd a békét nyelbe ítni. Azonban Lemnos körül véres tengeri ütközet folyt. A szokott el-entmondó jelentések érkeznek er-ről. A görögök is győztek a törökök is. Egyelőre tehát titok fedi a legutolsó tengeri ütközetet.

A török kormány a béke mellett.

Biztos információk szerint a teg-napi minisztertanács a béke mellett nyilatkozott. Csak néhány minisz-ter szavazott a háboru mellett, de ezek kisebbségben maradtak. Az hiszik, hogy a porta válaszcjeg-zé-ke, nem tartalmazván kategorikus visszautasítást, alkalmat fog nyuj-tani arra, hogy a hatalmakkal írásbeli tárgyalások induljanak meg.

Le-cáfolt görög győzelem.

Noradunghian külügyminiszter felhatalmazta Wolff-ügynöknekép-viselőjét arra, hogy a török flotta megsemmisítéséről szóló hírt, mint teljesen alaptalant, megcáfolja. A flotta ma reggel teljes számban visszatért a Dardanellákba.

A kormány delután a főparancs-nokságnak következő közlését publikálta: 18-án reggel flottánk kifutott és Lemnos mellett harcba bocsátkozott a görög hajórajjal. Az ütközet három óra hosszat tar-tott. Számos lövésünk találta az ellenséges flota hajóit, amelyek megsérültek. Flottánk diadalmasan tért vissza.

IRODALOM.

A Nyugat Ignóus, Ady Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében meg-jelenő szépirodalmi folyóirat 1913. évi január hó 16-iki 2-ik száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg. Tartalom: Babits Mihály: Az irodalom karácsonya, Laskó Géza: Német maszlag, Török áfium (Regény II.) Ady Endre: Versek, Tersánszky Józsi Jenő: A kis fiu nagy barátai (Novella), Nagy Zoltán: Hangos elégia (Vers) Tóth Arpád: Téli verőfény (Vers), Pibler Gyula: Érzéklet és feltogás, Lengyel Géza: Kis házak között (Regény II.) Ignóus: A politika mögött. Szerkesztő-ség és kiadóhivatal X. Lónyay-utca 18. Előfizetési ára egy évre 24 ko-rona, félévre 12 korona, egyes szám ára 1 korona 20 fillér. Megjelenik minden hónap 1-én és 16-án. Mutat-

vány számot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

A „Makói Független Ujság“ előfizetési ára vidékre :

Egész évre . . . . 14 Kor.
Félévre . . . . . 7 Kor.
Negyedévre . . . . 3 K 50 fill

Legjobb asztali borok és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben Iritz Sámuel özv. cégnél kapható

Nincs többé gyomorfájás

A szabadalmazott

Kakukfűkoserü

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet min-dentéle — még régi gyomorbajt is. Erősít, étet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kelle-mes ize miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálalratbizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.
Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

HARMONIKÁT

vagy legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országszerte elismert legol-csóbb hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. sz. Egy 6 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-soros bécsi forma. Harmo-nika Kar-tól 20 feljebb. Énykéses árjegyzék ingyen.

Információk, inkassók, kötes kö-velések megváltása, tranzakciók, fizetésképtelen cégek szanalása, egyezségek finanszírozása, mora-toriumok kieszközlése és megállá-podások létesítése a hitelezők meglátogatása kapcsán. LLOYD HITELVEDŐ EGYESÜLETE BUDAPEST, Andrássy-ut 24. Telefon 177-43, 42-43, 49-II. Sürgönyolm: Lloydibus. — Közbizalom díjaztatnak.

MILIO ember használja

Köhögés

elnyálkásodás, katarus és rekedtség ellen a

Kaiser-féle Mellkaramellák

a „3 fenyőlevél“

6150 elismerő level orvosok és m gránemberekítől, a mely igazolja, hogy hatása a legbiztosab. A legolcsóbb és legizletesebb cukorka. 1 csomag 20 és 40 fill, 1 doboz 60 fill.

Kapható Makón:

Ember József, Breuer Zoltán, Kudar Lajos, Ienei Székely Lajos, Sándor Zsigmond, Póór Endre Gyógyszertár-ban, Popper Gyula főfőri droguáriájában és B. ros károlyi gyógytárában Földtákon.

Ujdonság! Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 8 ko-rona **Wagner Hangszer-Király** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruhá-zában, Budapest, József-körút 15. szám alatt Öväs: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesí-teni, hogy üzletemet újévtől kezdve Főter, Breuer-féle gyógyszerár mellé helyeztem át. Dus választék mindennemű **ÓRAKBAN ÉS ÉKSZEREK** BUCSEK MIHALY órák, ékszerész és látszerész. valamint látsze-rokban. Javítá-sok jutányos árban elfogadtatnak. Órák és ékszerék eladása jótállás mellett történik. A n. é. közönség b. párt-fogását lérom. Tisztelettel

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A száznak és fogaknak kellemet-lenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájjviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elér-hetjük, ha az Ideál-kézfinomítót használjuk! Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha ok-szerű kezelés mellett az Ideál-arckenőcsőt használjuk! Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalosságát csak úgy ér-hetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes véd-jegygyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerárá-ban szerezhethők be. Telefon-szám: 68. Telefon-szám: 68.

Sárga takarmanyrépa

kisebb és nagyobb mennyiségben métermázsán-ként az udvarban kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Föld bérlet!

500 hold szántóföld,
200 hold rét és legelő,
100 hold erdő,
összesen 800 hold.

A szántóföld fekete kötött talaju, 8—10Mm. kis holdankénti termés-hozammal, szép lakással és gazda-sági épületekkel, ingyen takarmánnyal.

Kedvező árban és feltételekkel kiadó. Értekezni lehet Iritz Miksa makói lakossal

LEGUJABB

őszi és téli

RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és plüss kabátok, mindenfajta szőrme boák és muffok

a legegyszerűbb a legfi-

nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltő

Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök

nemkülönböző női fehérneműek dus választékban

olcsó szabott árakon kaphatók

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király” országszerte a legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, özs ef-körut 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

Nem szabad, dehogyan szabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katona és cigányzenét élethűen játszva az eredeti „Eufon” tölcsernékülű beszélőgép, mely legujabb dupla kottával csak 40 korona

WÁGNER „Hangszer-király”

nál BUDAPEST, József-körut 15-I. Használt kottákat becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

Legujabb!

Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangú, domboru hegedűt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wágner a „Hangszer-Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás : Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Ez a „MUKI” művész.

Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

Wágner a „Hangszer-Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Óvás : Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra

Biztos sikert érhet el,

aki venni, bérteni, eladni, bérbeadni, bármit is merítte

tenni vagy értékesíteni akar a Makói Független Ujság hirdetés útján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Ujdonság!

fényképes hangszerárjegyzék ingyen. — Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készíve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wágner „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut.

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wágner a „Hangszer-király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15.z Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás : Figyeljen a pontos címre

I. helyen való betáblázásra

10000 koronán felüli bármilyen magas összeget elsőrendű külföldi pénzesoport után csakis földre ajánlunk.

Régi kölcsönöket convertálunk! Semmiféle előzetes költséget nem fogadunk el.

Hosszu lejáratu törlesztéses kölcsönök

Hungária Bankiroda Budapest,

Podmaniczky-utca 71. — Makói kepviselet:

Stern Smuel cégnél Makó,

Deák Ferenc-utca 18. sz. aki felvilágosítást ad.